Gemeente Amsterdam

Rechtmatigheid SUWI raadplegingen 4e kwartaal 2022

Rapport maart 2023

Gemeente Amsterdam
Directie Subsidies, Inkoop en Juridisch Bureau Sociaal
Team Advisering Interne Beheersing
Auteur: 5.1, 2, e

1 Inleiding

Suwinet-Inkijk biedt overheidsorganisaties de mogelijkheid persoonsgegevens van burgers, die bij verschillende organisaties of basisregistraties zijn opgeslagen, te raadplegen in één webtoepassing. De gemeente is verplicht maatregelen te nemen ter voorkoming van onrechtmatige raadplegingen in Suwinet.

In dit rapport worden de ontwikkelingen en bevindingen van het 4e kwartaal 2022 weergegeven.

2 Ontwikkelingen

2.1 Autorisatieproces[1]

Wanneer medewerkers voor Suwinet geautoriseerd worden, is het de bedoeling dat het proces "toestemming geven voor autorisatie Suwinet" wordt doorlopen. 5.1, 2, e Team V & B en de Privacy Beheerder zijn hierbij betrokken. Zij sturen de nieuwe medewerkers een "welkomstpakket" bestaande uit een e-mail met daarin de hoofdlijnen van Suwinet en tips voor het gebruik daarvan. Ook wordt de verplichting met betrekking tot het volgen van trainingen vermeld. De teammanager wordt in de cc meegenomen.

Het proces is nog niet van start gegaan. Dit heeft te maken met bevoegdheden/autorisaties voor 5.1, 2, e 5.1, 2, e Team V & B en de Privacy Beheerder. Deze zijn aangevraagd en de verwachting is dat dit in het tweede kwartaal 2023 geregeld is.

2.2 Trainingen[2]

De training van medewerkers bestaat uit 2 delen: een e-learning en een fysieke training. De e-learning is bedoeld om nieuw geautoriseerde medewerkers snel de belangrijkste zaken rond Suwinet bij te brengen zodat zij aan de slag kunnen. Op een later moment moeten zij de fysieke training volgen. In de fysieke training kan de urgentie ten aanzien van Suwinet scherper neergezet worden. Daarnaast kunnen de achtergrond van de regelgeving en het controle/sanctiebeleid beter toegelicht worden. Verder kunnen vragen gesteld en casussen ingebracht worden waardoor discussie ontstaat. De fysieke training wordt verschillende keren per jaar aangeboden.

In 2023 zijn al 4 trainingen gegeven: 2 voor nieuwe medewerkers van de afdeling Armoedebestrijding en 2 reguliere trainingen. In het vervolg van het jaar zijn nog 5 trainingen gepland, te weten op 23 mei, 8 juni,

[1] Ism 5.1, 2, e Team V & B en de Privacy Beheerder
[2] Ism 5.1, 2, e Team V & B en de Privacy Beheerder

29 juni, 12 oktober en 7 december. Deze zullen via intranet en werkberichten onder de aandacht gebracht worden. Voor nieuwe medewerkers van de afdeling Armoedebestrijding worden in 2023 verschillende trainingen georganiseerd. Daarnaast worden voor de afdeling Werk & Veiligheid speciale trainingen georganiseerd om bestaande onduidelijkheden weg te nemen.

Het aantal deelnemers aan de laatste training was zeer beperkt. Het is niet duidelijk of dit komt door een beperkt aantal nieuwe autorisaties of het andere redenen heeft. Omdat het proces "toestemming geven voor autorisatie Suwinet" nog niet loopt, bestaat geen overzicht van de medewerkers die recent geautoriseerd zijn en dus getraind moeten worden. Daardoor kunnen niet getrainde medewerkers en/of hun teammanagers niet benaderd worden. Zodra het proces loopt, kunnen 5.1, 2, e Team V & B en de Privacy Beheerder de lijsten met recent geautoriseerden en getrainden vergelijken en betrokkenen benaderen. Team AIB kan eventueel ook een rol spelen bij het geven van inzicht in recent geautoriseerde medewerkers.

Intussen zal extra aandacht gegeven worden aan de verantwoordelijkheid van managers. Zij moeten erop toezien dat medewerkers de trainingen volgen. De directeur Inkomen zal hierover, op aangeven van 5.1, 2, e 5.1, 2, e Team V & B, een e-mail naar teammanagers van WPI sturen. 5.1, 2, e van Team AIB zal ervoor zorgen dat de e-mail verstuurd wordt naar betrokken managers binnen directie SIS.

Overigens heeft 5.1, 2, e o.v.v. Team AIB het BKWI verzocht in haar rapportages te vermelden wanneer medewerkers geautoriseerd zijn. Het BKWI heeft aangegeven hiervoor enige tijd nodig te hebben.

Ook in 2023 zijn trainingen voor leidinggevenden gepland, te weten op 6 april en 19 september. 5.1, 2, e 5.1, 2, e Team V & B zal hier in de managementupdate aandacht aan geven.

In de training komt aan de orde:
a) hoe ga je het gesprek aan met medewerkers die mogelijk een foute raadpleging hebben gedaan;
b) hoe sanctioneer je (indien dat nodig is);
c) wat is de rol van de teammanager bij het voorkomen van verkeerd gebruik (bespreek het onderwerp in het team, maak het onderdeel van de beoordelingscyclus, maak het een item in weekstarts etc).

Los van trainingen zal de komende periode door 5.1, 2, e Team V & B, al dan niet in samenwerking met communicatie, nagedacht worden over andere manieren van suwinetcommunicatie. Gedacht kan worden aan infographics. Mogelijk is dit een nuttige aanvulling op de huidige wijzen van communiceren.

2.3 Gebruik BSN vanuit personeelsbestand

Bij het uitvoeren van de controles voor zelf- en collega raadplegingen vindt uitwisseling van (persoons)gegevens plaats met P&O. Om gegevens te mogen verwerken, dient een grondslag aanwezig te zijn conform de AVG. Voor de uitwisseling is een interne AVG-toets uitgevoerd, welke is beoordeeld door de privacy-officers van het cluster Sociaal en P&O. Middels een privacyverklaring op intranet worden

medewerkers geïnformeerd op welke wijze en waarom hun persoonsgegevens worden verwerkt in deze specifieke verwerking.

De verklaring is in december 2022 op intranet gepubliceerd.5.1, 2, e Team V & B zal extra aandacht besteden aan de communicatie hierover.

2.4 Autorisatiematrix[3]

Medewerkers, functies en afdelingen staan niet altijd op dezelfde wijze in de P&O-bestanden en de autorisatiematrix. Tussen P&O-functionarissen van WPI en SIS, de Privacy Beheerder en Team AIB zijn afspraken gemaakt over de wijze waarop het aantal mismatches teruggebracht kan worden. Team AIB maakt periodiek afwijkingen inzichtelijk zodat de P&O-functionarissen en de Privacy Beheerder in onderling overleg de afwijkingen kunnen terugdringen.

2.5 Nieuwe controles

Met ingang van het 2e kwartaal worden analyses en controles uitgevoerd die gebaseerd zijn op het plan van aanpak 2022. Ten opzichte van de vorige jaren is het onderzoek uitgebreid met een tweetal punten.

Onbekende personen
Het eerste punt betreft een gerichte controle op raadpleging van personen die niet in de gemeentelijke klantbestanden en de P&O-bestanden voorkomen. Van deze geraadpleegde personen is in het vooronderzoek van Team AIB dus geen naam te achterhalen. Daarmee is ook niet in het vooronderzoek direct vast te stellen of de raadpleging is gedaan in het kader van de Participatiewet.

Team AIB bekijkt door middel van bestandsanalyse bij welke functiegroepen dit soort raadplegingen het meest voorkomt. Hierbij worden ook geraadpleegde pagina's en gebruikte escape-redenen betrokken. Ook wordt gekeken naar de raadplegingen die medewerkers direct voor en direct na de betreffende raadpleging doen. Wanneer een raadpleging vanuit de combinatie van die factoren niet logisch is, kan nader onderzoek gedaan worden. In het 4e kwartaal zijn hierbij geen afwijkende zaken naar voren gekomen.

Logging RAAK
Het tweede punt betreft een onderzoek naar het gebruik van de functionaliteit DKD-inlezen in het programma RAAK. Hiermee worden bepaalde suwinetgegevens van de bronnen DUO en UWV rechtstreeks ingelezen in RAAK. De gemeente dient maatregelen te nemen op het gebied van het vastleggen van handelingen en gebeurtenissen binnen deze functionaliteit, oftewel logging. Daarnaast moet deze vastgelegde informatie beschermd worden en een analyse ten aanzien van het gebruik plaatsvinden.

[3] Ism de Privacy Beheerder

Met het rapport over het 3e kwartaal 2022 heeft Team AIB haar bevindingen gerapporteerd. Conclusie is dat raadplegingen via DKD-Inlezen binnen het programma RAAK op een zodanige wijze worden gelogd dat deze goed herleidbaar zijn. De inhoud van de logbestanden is beveiligd en door medewerkers van de gemeente Amsterdam niet te wijzigen zodat de integriteit daarvan gegarandeerd is. Verder is vastgesteld dat het risico op misbruik zeer beperkt of zelfs verwaarloosbaar is. Hierdoor is het de vraag of actieve controle op de inhoud van de logbestanden noodzakelijk is.

Eind 2022 heeft 5.1, 2, e geoordeeld dat het onderzoek voldoet. Team AIB zal dit onderzoek in het vervolg halfjaarlijks uitvoeren, zolang het programma RAAK gebruikt wordt. Hierbij zal geen actieve controle op de inhoud van de logbestanden plaatsvinden.

2.6 Nieuwe wensen gebruik

In de afgelopen periode is een aantal gevallen van (gewenst) gebruik van Suwinet naar boven gekomen waarbij twijfels bestaan over de rechtmatigheid daarvan. Het gaat bijvoorbeeld om gebruik van Suwinet bij het testen van innovatieve nieuwe werkprocessen, kwaliteitsacties, raadpleging ingegeven door efficiënte bedrijfsvoering etc. Dergelijk gebruik kan overduidelijk niet toegestaan zijn, maar er bestaat een grijs gebied. De huidige beleidskaders moeten dan geïnterpreteerd worden.

Begin maart 2023 zijn de afdelingshoofden in het sturingsoverleg akkoord gegaan met een voorstel om in dit soort gevallen onrechtmatig gebruik te voorkomen. Als sprake is van een onderzoek waarbij men Suwinet wil gebruiken moet, alvorens tot actie wordt overgegaan, advies gevraagd worden aan 5.1, 2, e 5.1, 2, e Team V & B en/of de Privacy Beheerder. Bij een negatief advies kan de aanvrager de kwestie eventueel nog voorleggen aan de directie van WPI en in een uiterste geval aan het College. Aan dit onderwerp zal aandacht besteed worden via intranet, managementupdates, werkberichten en de suwinetpagina.

3 Bevindingen onderzoeken

3.1 Algemeen

Vanuit het 3e kwartaal stond nog 1 collegaraadpleging[4] open. Inmiddels is duidelijk dat sprake was van een rechtmatige raadpleging.

In het 4e kwartaal 2022 zijn 354 raadplegingen onderzocht door Team AIB. Hiervan zijn 10 raadplegingen in onderzoek gegeven bij leidinggevenden. Deze onderzoeken betreffen raadplegingen waarbij de geraadpleegde voorkomt in de personeelsadministratie van de gemeente.

[4] Team AB Voorzieningen 1
Gemeente Amsterdam
Directie Subsidies, Inkoop en Juridisch Bureau Sociaal
Team Advisering Interne Beheersing
Auteur: 5.1, 2, e

3.2 Eigen raadplegingen Q4

In 3 gevallen heeft de medewerker zichzelf geraadpleegd. In alle gevallen is dit gebeurd kort nadat autorisatie is verkregen. De medewerkers waren nog niet getraind.

In 1 geval[5] heeft de medewerker, direct nadat hij de training heeft gevolgd, 5.1, 2, e Team V & B verteld dat hij zichzelf heeft geraadpleegd. 5.1, 2, e heeft het vervolgens doorgegeven aan 5.1, 2, e 5.1, 2, e van Team AIB. Nadat de raadpleging ook bij de controle door Team AIB is opgemerkt, is de kwestie kortgesloten met de leidinggevende van de medewerker. Besloten is geen sanctie op te leggen omdat de medewerker nog niet getraind was op het moment van raadpleging en het zelf heeft verteld.

In 1 geval[6] heeft de medewerker zichzelf vanuit nieuwsgierigheid geraadpleegd. De medewerker was in de veronderstelling dat dit geen kwaad kon. Besloten is geen sanctie op te leggen. De teammanager ziet het gedrag niet als verwijtbaar, wel onhandig.

In 1 geval[7] is de medewerker bij het inwerken verteld dat het niet is toegestaan een eigen raadpleging te doen. Het feit dat de medewerker nog niet getraind was, is dus minder relevant. Tussen medewerkers binnen het team ontstond op enig moment discussie over de toelaatbaarheid van eigen raadplegingen als gevolg van een bericht op intranet. Dat bericht is verkeerd geïnterpreteerd. Dat begrijpt de medewerker inmiddels. Besloten is de medewerker schriftelijk te waarschuwen. Dit moet nog kortgesloten worden met DJZ. Daarom wordt het onderzoek nog niet afgesloten.

De voorgaande raadplegingen laten zien dat het belangrijk is dat het autorisatie -en trainingsproces gestroomlijnd is.

3.3 Collega raadplegingen Q4

In 3 gevallen blijkt de raadpleging rechtmatig. De betreffende teammanagers zijn geadviseerd de medewerkers voortaan, wanneer zij een raadpleging doen zonder dat uit de systemen blijkt dat zij betrokken zijn bij de klant, een notitie in Focus te laten maken.

In 1 geval[8] is de medewerker uit dienst.

In 3 gevallen[9] is geen oordeel gegeven over de rechtmatigheid van de raadpleging. De raadplegingen zijn gedaan in het kader van een pre-pilot van het onderzoekswaardigheidsmodel dat de Vakgroep Agile Deskundigheid, Project- en Programmamanagement met de afdeling handhaving heeft opgesteld. Afgewezen aanvragen van klanten uit het verleden zijn bij het testen van dit model behandeld als ware het nieuwe aanvragen. Daarbij hebben de medewerkers vooronderzoek Suwinet gebruikt. De

[5] W&V, Interventie-team
[6] SIS, Geschilbeslechting 2
[7] Team AB, Voorzieningen 2
[8] Team AB, Voorzieningen 2
[9] HHWI/Controle 3 NWZ

medewerkers en de manager hebben zich niet beseft dat het raadplegen van Suwinet voor dit doeleinde mogelijk niet is toegestaan. Daarover is geen afweging gemaakt. Duidelijkheid hierover bestaat op dit moment nog niet. In paragraaf 2.6 is al gemeld dat 5.1, 2, e Team V & B en de Privacy Beheerder dit hebben opgepakt.

4 Actiepunten

Actie	Wie	Streefdatum	Status
Invoeren proces toestemming autorisaties	5.1, 2, e Team V & B / Privacy Beheerder	Q2 2023	In afwachting van autorisatie
Vergelijken geautoriseerden met getrainden	5.1, 2, e Team V & B / Privacy Beheerder	Q 3 2023	In afwachting van invoeren proces toestemming autorisaties
Opnemen autorisatiedatum in rapportages BKWI	5.1, 2, e	April 2023	In afwachting van BKWI
Communicatie verklaring gebruik BSN personeel	5.1, 2, e Team V & B	Maart 2023	Opnemen in eerstvolgende publicaties
Publiceren beleid nieuwe wensen gebruik Suwinet	5.1, 2, e Team V & B / Privacy Beheerder	April 2023	Sturingsoverleg is akkoord, nu nog kennisgeving via intranet, managementupdates, werkberichten en suwinetpagina
Managers WPI en SIS verzoeken erop toe te zien dat medewerkers trainingen volgen.	5.1, 2, e Team V & B / 5.1, 2, e Team AIB / directeuren Inkomen en SIS	April 2023	Adviseur Team V & B stelt concept op
Aanvullende wijze van communicatie ontwikkelen	5.1, 2, e Team V & B	Mei 2023	Inventariseren mogelijkheden

*Bijlagen: tabellen

Bijlage 1 Tabellen

Onderzoeken

Resultaten per directie Q4 2022

Directie	Team	Resultaat					
		In onderzoek	Geen sanctie	Rechtmatige raadpleging	Geen oordeel	Uit dienst	Eindtotaal
Inkomen	Controle 3 NWZ				3		3
	Controle 2 COZO			1			1
	Team AB Voorzieningen 2	1				1	2
	IKV Backoffice			2			2
W/P	Interventie-team		1				1
SIS	Geschilbeslechting 2		1				1
Eindtotaal		**1**	**2**	**3**	**3**	**1**	**10**

Resultaten per directie heel 2022

Directie	Team	Resultaat						
		In onderzoek	Geen sanctie (ondersteuning)	Geen Sanctie	Rechtmatige raadpleging	Geen oordeel	Uit dienst	Eindtotaal
Inkomen	Vakmanschap&Bedrijfsvoering				1			1
	Team AB Voorzieningen 1				2			2
	Team AB Voorzieningen 2	1					1	2
	IKV Nieuw-West 2		1					1
	IKV Centrum		1					1
	IKV Zuidoost 1				1			1
	IKV Oost 1				1			1
	IKV Backoffice				2			2
	Verhaal & Boete				1			1
	Controle Projecten, BD&SR			1	3			4
	Controle 3 NWZ					3		3
	Controle 2 COZO				1			1
	Terugvordering 2				1			1
W/P	AW1			1				1
	Interventie-team			1				1
SIS	Geschilbeslechting 2			1				1
Eindtotaal		**1**	**2**	**4**	**13**	**3**	**1**	**24**